

гою для реалізації розвитку на основі управління соціально-економічними моделями. Економічні реформи, інституційна перебудова та розвиток ринкових відносин характеризують українську економіку як цифрову та інформаційну.

Література:

1. Аналітичне дослідження «*Цифрова економіка: тренди, ризики та детермінанти*». Київ : Центр Разумкова, 2020 URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
2. Ревуцька Н.В. Використання портфельного аналізу для побудови проектної бізнес-моделі підприємства. *Маркетинг в Україні*. 2020. № 5. С. 52—55.
3. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навчальний посібник. Київ: Магнолія плюс, 2023. 372 с.
4. Інноваційний розвиток підприємства : підручник / за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. Микитюка П. П. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 320 с.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ЦИФРОВИХ ПОСЛУГ

Попова Любов, докторантка
Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0001-7015-5567

Науковий керівник: Вовк Ольга, д.е.н., професор
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-1680-1959

Цифрові технології відіграють ключову роль у перетворенні всіх сфер життя суспільства та економічної діяльності. Для забезпечення ефективного, відповідального, цілісного й активного переходу потрібна участь, знання і досвід безлічі зацікавлених сторін (приватних і державних). У сучасному світі рівень розвитку цифрових технологій відіграє визначальну роль у забезпеченні високого рівня конкурентоспроможності країн та економічних союзів. Перехід до цифрової економіки розглядається як ключова рушійна сила економічного зростання. За останні 5 років країнами розроблено понад 150 цифрових стратегій, основною метою яких є стимулювання розвитку цифрового бізнесу, розвиток інфраструктури та формування ринку цифрових послуг загалом. У світових рейтингах цифрової «відкритості» країн найвищі місця займають переважно розвинені країни, а найнижчі - що розвиваються. В багатьох розвинених країнах (США, Китай, Японія, Франція, Велика Британія тощо) особливістю правового регулювання розвитку цифрової економіки є розроблені національні цифрові стратегії.

Європейська комісія ще в далекому 2020-му позначила цифрову стратегію як один з основоположних елементів своєї роботи на найближчі роки. До 2020 р. діяла цифрова стратегія 2015 р. Нова стратегія, ухвалена в лютому 2020 р., поставила амбітні цілі більшої незалежності ЄС, лідерства в регуляторному середовищі та в деяких передових технологіях. ЄС - один зі світових лідерів у формулюванні та ухваленні різноманітних правових, нормативних і регуляторних документів і стандартів практично в усіх сферах світової економіки. Однак відставання від США істотне, інші країни, як Японія, Китай і Гонконг, розвиваються в цьому аспекті швидше, на їхній території зареєстровані цифрові та технологічні гіганти. У сфері регулювання цифрових послуг, ринків і платформ, як ключову, заявлено мету забезпечення прав громадян ЄС через установа регуляторних рамок, що дозволяють контролювати платформи, які не мають представництва в ЄС. Регулювання цифрових послуг, ринків і платформ належить до більш загального функціонування єдиного ринку в ЄС. Для реалізації цілей нової стратегії Європейська комісія запропонувала дві законодавчі ініціативи з удосконалення правил, що регулюють цифрові послуги в ЄС: Закон про цифрові послуги і Закон про цифрові ринки. Вже у березні 2022 року ЄС прийнято закон про цифрові ринки, який

регулює діяльність великих цифрових платформ, щоб забезпечити відкритість і справедливість єдиного європейського цифрового ринку. А в квітні 2022 року - закон про цифрові послуги, який став першим у світі в галузі цифрового регламентування. Закон виходить із принципу, що те, що є незаконним поза інтернетом, також має бути незаконним в інтернеті: величезні інтернет-платформи і пошукові системи повинні будуть захистити своїх користувачів від незаконного контенту, товарів і послуг. Закони почали застосовуватися вже у 2023 році [1]. Окрім того в ЄС прийнято Концепцію «Цифрова Європа» (DIGITAL), бюджет якої на період з 2021 по 2027 рік складає 9,2 млрд.євро. Дана програма є частиною стратегії розвитку єдиного цифрового ринку [2]. DIGITAL має на меті сформувати цифрову трансформацію європейського суспільства та економіки відповідно до цілей ЄС, визначених у Комунікації «Цифровий компас - 2030»: Європейський шлях у цифрове десятиліття та у Політичній програмі «Шлях до цифрового десятиліття». Програма «Цифрова Європа» є частиною довгострокового бюджету [3].

Побудові сильної європейської цифрової економіки та суспільства сприятиме належна імплементація Фонду «Об'єднуюча Європа», створеного Регламентом Європейського Парламенту та Ради, та Європейського кодексу електронних комунікацій, встановленого Директивою (ЄС) 2018/1972 Європейського Парламенту та Ради. У всіх ключових сферах Програма повинна бути спрямована на краще узгодження політик ЄС, держав-членів і регіональних політик, а також на об'єднання приватних і промислових ресурсів з метою збільшення інвестицій і розвитку синергії. Крім того, Програма має посилити конкурентоспроможність Союзу та стійкість його економіки [4].

Також з червня 2019 року в ЄС набрав чинності закон про кібербезпеку. У багатьох країнах ЄС (Італії, Франції тощо) на законодавчому рівні сформовані принципи регулювання та управління діяльністю цифрових платформ. Більшість ініціатив, зокрема Акт про цифрові ринки ЄС і законопроект про вибір та інновації онлайн США, націлені також на стимулювання інновацій та забезпечення прозорості [5]. У США у 2020 р. набув чинності закон про кібербезпеку щодо IP-пристроїв.

Перспективність і актуальність цифрового розвитку економік держав-членів Євразійського економічного союзу (ЄАЕС) знайшли відображення в основних напрямках реалізації Цифрового порядку денного ЄАЕС до 2025 року, де цифрова трансформація виступає як ключовий фактор розвитку. Бачення цифрового простору ЄАЕС засноване на створенні загальної безпечної та масштабованої цифрової інфраструктури для розвитку цифрової економіки Союзу, що забезпечує широкосмуговий доступ в інтернет на всьому цифровому просторі Союзу і створює можливості для появи інноваційних виробництв, нових видів послуг, нових робочих місць і зростання ефективності взаємодій між країнами.

ОЕСР просуває себе як ключовий форум для формування глобальної рамки цифрової політики на основі свого «історичного та інституційного досвіду, великого нормативного та регуляторного фундаменту й авторитету у сфері вироблення колективних норм і стандартів». Дійсно, ОЕСР сформовано значний потенціал регулювання з різних аспектів цифрової економіки. В 2022 р. ОЕСР ухвалено дві декларації (Декларація про довірче, стійке та інклюзивне цифрове майбутнє та Декларація про доступ державних органів до персональних даних приватних компаній) і 4 рекомендації. Хоча зазначені документи не регулюють платформи, вони формують середовище їх функціонування. Особливо показовими є декларації, оскільки вони відображають вектор розвитку політики країн-членів щодо формування регулювання основних аспектів цифрової економіки [6].

На порядку денному «Групи двадцяти» і БРІКС питання регулювання платформ не фігурують, у той час як «Група семи» реалізує стратегію поглиблення співпраці для формування узгоджених підходів на цифрових ринках і подальшого просування своїх стандартів і норм через міжнародні інститути.

Таким чином, питання ефективного регулювання цифрових ринків, дотримання правил доброчесної конкуренції є надзвичайно актуальними. Весь комплекс інструментів і механізмів регулювання цифрової економіки має дозволити тій чи іншій країні чи союзу знизити рівень технологічної залежності, зміцнити єдиний ринок через усунення бар'єрів, що перешкоджають максимальній ефективності завдяки економії від масштабу, зайняти нові ніші на ринках технологій майбутнього

Література:

1. Крістіна Гаврилюк, Мінцифри: «Серед усіх країн-кандидаток до ЄС ми найближчі до імплементації європейських актів про цифрові послуги й ринки». URL: <https://detector.media/infospace/article/230855/2024-08-14-kristina-gavrylyuk-mintsyfyry-sered-usikh-krain-kandydatok-do-ies-my-nayblyzhchi-do-implementatsii-ievropeyskykh-aktiv-pro-tsyfrovi-poslugy-y-rynky/>.
2. A Digital Single Market Strategy for Europe: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM(2015) 192 final. Brussels: the European Commission, 2015. 20 p : <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-192-EN-F1-1.PDF>.
3. The Digital Europe Programme. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>
4. REGULATION (EU) 2021/694 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 29 April 2021 establishing the Digital Europe Programme and repealing Decision (EU) 2015/2240. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0694&qid=1623079930214>
5. American Innovation and Choice Online Act, 2022 URL: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/3816/text>.
6. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2022) The Evolving Concept of Market Power in the Digital Economy: OECD Competition Policy Roundtable Background Note. URL: <https://web.archive.oecd>

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ВЕБ-СКРЕЙПІНГУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ АСОРТИМЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ E-COMMERCE

Процюк Альона, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна

ORCID ID 0009-0009-6764-2263

e-mail: a.protsiuk.uk11@kpi.ua

Єрешко Юлія, д.е.н., проф.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна
Researcher at Technical University of Munich, Germany

ORCID ID 0000-0002-9161-8820

e-mail: julia.jereshko@gmail.com

Сучасний розвиток електронної комерції (e-commerce) змінює спосіб взаємодії бізнесу зі споживачами. У світі, де конкуренція серед онлайн-продавців зростає з кожним днем, правильне формування асортименту продукції стає одним із ключових факторів успіху. Асортиментна стратегія визначає, які товари пропонуються покупцям, як вони представлені, та яку цінність створюють для кінцевого споживача.

Разом із тим, зростання обсягів даних, що надходять із цифрових каналів, створює нові можливості для аналізу та прийняття рішень. Веб-скрейпінг, як технологія збору інформації з веб-ресурсів, відкриває унікальні перспективи для бізнесу. Ця технологія дозволяє не лише аналізувати асортимент конкурентів, але й визначати прогалини на ринку, адаптуючи власну стратегію до потреб споживачів.

Асортимент продукції (product assortment) в e-commerce — це набір товарів, які компанія пропонує своїм клієнтам через онлайн-канали. Цей набір включає товари різних категорій, брендів, цінових рівнів і характеристик, спрямовані на задоволення різноманітних потреб споживачів. Асортимент є одним із ключових інструментів формування унікальної пропозиції, що виділяє компанію серед конкурентів. У світі e-commerce, де покупець має майже необмежений вибір, правильне формування асортименту визначає успіх компанії на ринку. Унікальність e-commerce полягає у можливості аналізувати великі обсяги даних про споживачів і на основі цього адаптувати асортимент у реальному часі.

Однак формування ефективної асортиментної стратегії супроводжується низкою викликів. По-перше, це потреба адаптувати асортимент до змін у споживчих перевагах, які часто є непередбачуваними. По-друге, компанії стикаються з питанням оптимізації витрат на закупівлю та зберігання товарів. По-третє, необхідно враховувати динаміку цін конкурентів, що потребує постійного моніторингу ринку. І, нарешті, ускладнює процес необхідність